

Závěrečná zpráva Akreditační komise o hodnocení doktorského studijního programu na Fakultě ekonomické Západočeské univerzity v Plzni

červen 2012

O hodnocení rozhodla Akreditační komise (dále AK), která dle § 84 odst. 1 písmeno a) zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), pečuje o kvalitu vysokoškolského vzdělávání a všestranně posuzuje vzdělávací a vědeckou, výzkumnou, vývojovou, uměleckou a další tvůrčí činnost vysokých škol, na svém zasedání ve dnech 13. – 15. září 2010. Zpráva vychází ze Sebehodnotící zprávy doktorského studijního programu (DSP) zpracované na základě Dotazníku pro hodnocení akreditovaných činností – doktorské studijní programy, dalších podkladových materiálů zpracovaných fakultou, z veřejně dostupných informací a z poznatků účelové pracovní skupiny pro hodnocení doktorských studijních programů, které vyplynuly z návštěvy Fakulty ekonomické Západočeské univerzity v Plzni (FE ZČU).

Účelová pracovní skupina (dále ÚPS), kterou Akreditační komise jmenovala na svém zasedání ve dnech 30. 1. – 1. 2. 2012, pracovala ve složení: prof. PhDr. Jana Geršlová, CSc. – předsedkyně, doc. Mgr. Ing. Karel Chadt, CSc., prof. RNDr. Pavel Höschl, DrSc., doc. Ing. Romana Provozniaková, Ph.D.

Návštěvy na FE ZČU se dne 30. května 2012 za ÚPS zúčastnili: Jana Geršlová, Karel Chadt, Romana Provozniaková a Dagmar Kaplanová (pracovnice sekretariátu AK). Za fakultu se jednání zúčastnili: doc. Dr. Ing. Miroslav Plevný (děkan), doc. Ing. Emil Vacík, Ph.D. (proděkan pro výzkum a vývoj) a Ing. Barbara Trojanowská (studijní referentka pro doktorské studium).

Název programu	Název oboru	Doba studia	Počet studentů	Platnost akreditace
Ekonomika a management	Podniková ekonomika a management	3	10 – prezenční 31 – kombinovaná 3 – přerušeno	30. 11. 2012

Doktorský studijní program (DSP) byl na Fakultě ekonomické ZČU v Plzni (dále FE ZČU) akreditován v roce 2004 (reakreditace v roce 2008 do 30. 11. 2012). Za celé období 2004 – 2012 bylo ke studiu DSP na FE ZČU přijato 102 studentů, z toho 30 do prezenční a 72 do kombinované formy studia. V průběhu tohoto období 16 doktorandů studium úspěšně absolvovalo a získalo titul Ph.D. a naopak 38 studentů studium ukončilo na vlastní žádost či z důvodů nesplnění studijních podmínek.

Situace se na FE ZČU změnila s novým vedením od března 2010. V souvislosti s úsilím o zlepšení situace v oblasti doktorského studia na fakultě byl od konce roku 2010 a v průběhu roku 2011 proveden detailní administrativní i personální audit stavu DSP na FE ZČU a koncipován plán změn a odstranění nedostatků. FE ZČU zpracovala velmi důkladnou a otevřenou sebehodnotící zprávu, kde otevřeně pojmenovala problémy a snažila se také navrhnout řešení. Tato otevřenost se projevila i při návštěvě ÚPS na pracovišti FE ZČU.

Výzkumná činnost

U grantů a projektů podporujících DSO Podniková ekonomika a management se v posledních 5 letech projevila vědomá snaha pracoviště o větší a užší sepětí s odborným

zaměřením oboru. Projevilo se to např. u řešených projektů GAČR „Komplexní řešení teoretických a aplikačních problémů financování malých a středních podniků v podmínkách tržního prostředí Evropské unie“, aktuálně řešený je projekt Visegrad Fund „Diversity management, comparison, the best practices of Visegrad countries“, FE ZČU participuje jako partner slovenské organizace European Union Knowledge Economy na projektu „CoINS – Developments of V4 bankruptcy and creditworthy model and promotion of venture capital for SME“. V rámci návštěvy zástupci FE ZČU informovali o dalších, aktuálně podaných projektech (vedle 8 neúspěšných projektů pro GAČR), které reflektují zaměření oboru (např. návrhy projektů GAČR „*Vytvoření metodologie ekonomických experimentů velkého rozsahu a kvantitativní analýza chování subjektů ve složitých experimentálních dynamických systémech*“; „*Integrovaný účetní systém podniku v prostředí udržitelného rozvoje*“ nebo „*Přístupy k řízení výkonnosti v podnikových procesech*“), včetně postdoktorských grantů. Doktorandi jsou aktuálně zapojeni také do projektů v rámci tzv. „veřejné soutěže ve výzkumu, vývoji a inovacích pro Program rozvoje konkurenceschopnosti Karlovarského kraje – dotační titul 1 Inovační vouchery“ – FE ZČU uvedla projekty „*Analýza trhu polygrafických služeb ve městě Plzni a blízkém okolí, včetně návrhů pro zřízení pobočky*“ – pro firmu Polypress, s.r.o. „*Analýza trhu pro doporučení strategických marketingových aktivit*“ – pro firmu Nelan, spol. s r.o.

Kroky, které FE ZČU podniká v oblasti získávání projektů, dávají prozatím velkou záruku dodržení stanovených priorit – aktivní podpora výzkumných grantů a vedení studentů k aktivní vědecké práci.

Akademičtí pracovníci

Garantem oboru je odborník s bohatou publikační a vědeckovýzkumnou činností, zaměřenou v souladu s garantovaným oborem.

Složení 12členné oborové rady (polovina interních, polovina externích členů se zastoupením podnikové praxe) odpovídá zaměření oboru podniková ekonomika a management.

Podle vyjádření fakulty se ve složení přednášejících a školitelů projevila dlouhodobý trend generační obměny na FE ZČU, započatý v roce 2010 (v sebehodnotící zprávě jsou uvedeni i současní školitelé, u kterých se nepředpokládá další přijímání doktorandů, i ti, kteří své působení jako školitelé ukončili). V celé skupině akademických pracovníků, kteří se na DSO Podniková ekonomika a management podílejí, se jedná pouze o habilitované a jmenované pedagogy.

Ve složení skupiny přednášejících AK upozorňuje na problematiku zabezpečení dvou povinných předmětů (Obecná ekonomická teorie a Metodologie vědy) vzhledem k nevyhovující věkové struktuře pracovníků a jejich působení mimo FE ZČU. U povinně volitelných předmětů AK konstatovala odpovídající strukturu a kvalitu vyučujících, kteří k přednášeným předmětům publikují; u předmětu Strategický marketing firmy je nevyjasněné personální zabezpečení vzhledem k dalším aktivitám přednášející i směřování do budoucna.

Složení skupiny školitelů v zásadě odpovídá požadavkům na vedení prací, i když v některých případech je rozptýl jejich zaměření poněkud mimo obor (např. z oboru andragogika).

Studenti

Studium se řídí Studijním zkušebním řádem Západočeské univerzity a dále pokynem proděkana pro výzkum a vývoj FE ZČU, který stanoví podmínky pro studium na fakultě. Všechny materiály měla AK k dispozici. Mezi povinnostmi, které musí student v průběhu studia

plnit, patří studijní povinnosti (dány individuálním studijním plánem, který spoluvytváří odborné zaměření a profil doktoranda), pedagogické povinnosti (v prezenční formě studia 4 hodiny týdně, u kombinované formy 16 hodin za akademický rok). Důležitou a velmi sledovanou povinností jsou samostatné publikace doktoranda (jsou stanoveny zásady vyjádřené body v RIVu) a spolupráce doktoranda se školitelem je podporována i motivačními prvky (směrnice č. 2DS/2011 Hodnocení školitelů a odměny oponentů DSP na FE ZČU). Motivace doktorandů ke zvyšování publikačních výstupů patří na FE ZČU k bonusům od roku 2011.

Disertační práce

AK posuzovala 15 disertačních prací za posledních 5 let. Konstatovala poměrně dobrou úroveň zpracování po metodické i metodologické stránce, práce měly veškeré náležitosti a odpovídaly obvyklým standardům.

Jak u obhájených prací, tak také u některých řešených prací AK zaznamenala odklon od zaměření DSO Podniková ekonomika a management. Ve většině případů to bylo dáno zaměřením školitele a v podstatě bez vazby na výzkumné zázemí fakulty (některá regionální témata s přesahem do cestovního ruchu, řada témat z veřejné správy, dokonce i téma „Profesiografie jako nástroj personálního managementu“).

Administrativně je průběh studia i průběh obhajob doktorských disertací veden na dobré úrovni, k pracím existuje důkladně zpracovaná dokumentace o průběhu studia, posudky vedoucího práce a oponentské posudky, je přiložen autoreferát s přehledem publikačních výstupů doktoranda. Obhajoby probíhají před početně zastoupenými komisemi. Počet doktorandů na jednoho školitele odpovídá dispozici pracoviště, nepřekračuje 5 vedených disertačních prací.

Mobilita studentů je podporována vedením FE ZČU, zvyšování počtu výjezdů studentů na delší pobyty (např. jednosemestrální) je součástí dlouhodobého záměru fakulty. Doposud převažují krátkodobé mobility v délce maximálně několika týdnů, mimo jiné se v mobilitách projevuje dlouholetá spolupráce na společných projektech s univerzitou v Milwaukee v USA.

Závěry a obecná doporučení pro fakultu

V Sebehodnotící zprávě FE ZČU – podle názoru AK – poměrně realisticky zhodnotila své silné stránky, mezi které patří bezpochyby schopnost velmi otevřeného zhodnocení vývoje minulého období a aktuální úsilí o zvyšování vědecké produkce pracoviště – meziroční trendy (např. bodové hodnocení RIV) tuto snahu potvrzují. K dalším pozitivním faktorům patří i transparentní a jasná pravidla DSP a propracovaný motivační systém nejen směrem k doktorandům, ale také i k jejich školitelům. Pro pozitivní vývoj hovoří také vymezená strategie rozvoje pracoviště.

Mezi slabé stránky, kterých si je fakulta vědoma, patří

- důsledky změn („generační výměna“) ve skupině školitelů, které vedly k diskontinuitě ve studijních plánech doktorandů, zlepšení zadávání témat pro zpracování doktorských disertačních prací.
- AK konstatovala nutné a důsledné dodržení tematického zaměření DSO na oblast podnikové ekonomiky a managementu – v úzké návaznosti na výzkumné projekty

pracoviště. Vedení FE ZČU uvedlo, že provádí jednou ročně hodnocení stavu DSP na fakultě včetně sledování průběžného plnění individuálních studijních plánů doktorandů. Přesto by bylo vhodné zvážit u dosud velmi málo rozpracovaných prací mimo téma DSO případnou úpravu do oblasti podnikové ekonomiky a managementu.

- Fakulta si je vědoma i nutnosti zvýšit vědecký výkon FE ZČU a snaží se navyšovat počet externích grantů v oblasti výzkumu a vývoje. V rámci návštěvy ÚPS předložila FE ZČU plán dalších podávaných projektů, realizuje i společné projekty s dalšími pracovišti, zapojila se do projektů TAČR. Ke zvyšování těchto ukazatelů má pomoci motivační systém na pracovišti.
- K připravovaným krokům patří zvýšení internacionalizace pracoviště – připravuje se žádost o akreditace oboru DSP Ekonomika a management v angličtině, fakulta (i díky své geografické blízkosti k SRN) připravuje rozšíření spolupráce se zahraničními vysokými školami obdobného zaměření.
- Mezi podporované kroky FE ZČU patří i spolupráce s praxí – nejen vzhledem k zaměření DSO Podniková ekonomika a management, ale i k podílu na společných vědecko-výzkumných projektech.

Závěry k akreditaci studijního programu

AK souhlasí s prodloužením platnosti akreditace doktorského studijního programu *Ekonomika a management* se studijním oborem *Podniková ekonomika a management* se standardní dobou studia 3 roky na dobu platnosti 4 let.